

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 20. srpna 2024
Čj. MO 661469/2024-8694
Sp. zn. SpMO 57412/2024-8694

Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo obrany (dále jen „ministerstvo“ nebo „MO ČR“) obdrželo dne 6. srpna 2024 žádost o poskytnutí informací souvisejících s podílem tuzemských firem na zakázkách zbrojního a obranného průmyslu:

Ad 1) Podíl tuzemských firem na zakázkách zbrojního a obranného průmyslu

Ministerstvo v souladu se strategickými dokumenty jako je Bezpečnostní strategie ČR, Obranná strategie ČR a Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 uplatňuje při pořizování vojenského materiálu od zahraničních dodavatelů vhodné zapojení domácích subjektů do výzkumu, vývoje, výroby i do zajištění podpory životního cyklu pořizovaného materiálu, a to za účelem zajištění podstatných bezpečnostních zájmů státu. Požadavky na zapojení subjektů českého obranného průmyslu ministerstvo uplatňuje tam, kde je to z pohledu zajištění schopností AČR či bezpečnosti dodávek nezbytné a účelné.

Realizace programů průmyslové spolupráce je řešena v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 26. června 2024 č. 431 k zásadám realizace programů průmyslové spolupráce v obraně. Zásady jsou uplatňovány v souladu s principy Smlouvy o fungování Evropské unie.

Dosud ministerstvo vyjednalo zapojení průmyslu v podobě tzv. programu průmyslové spolupráce v projektech vrtulníku H-1, radiolokátor MADR, systém PVO SHORAD, Dělo NATO 155mm, PBVP a nadzvukový letoun F-35. V současné době také ministerstvo dokončuje vyjednávání zapojení průmyslu do projektu hlavního bojového tanku Leopard 2A8 a středního dopravního letounu C-390 Millenium.

Vyčíslený podíl zapojení obranného průmyslu ČR na konkrétní dodávce vojenského materiálu od zahraničního dodavatele je nazýván hodnotou průmyslové spolupráce. Hodnota průmyslové spolupráce je synergií požadavků vyplývajících z podstatných bezpečnostních zájmů státu, analýzy schopností domácího průmyslu u konkrétního projektu vyzbrojování, ekonomické přijatelnosti plánu průmyslové spolupráce a výsledků vyjednávání se zahraničním dodavatelem nebo zahraničním subdodavatelem.

V projektu vrtulníků H-1 jde cca o třetinový podíl průmyslové spolupráce hodnotou vypočítanou za celou dobu životního cyklu vrtulníků H-1 včetně příslušenství. V současnosti jsou podepsány smlouvy k zajištění životního cyklu na dobu 5–7 let s vládou USA, kde realizátorem je státní podnik LOM PRAHA s.p. Hodnota průmyslové spolupráce se bude zvyšovat s náběhem servisní činnosti LOM Praha s.p. a ukončením servisní podpory z USA.

V projektu radiolokátoru MADR je podíl zapojení českého průmyslu vyčíslen ve výši cca 32,5 % hodnoty kontraktu. U projektu SHORAD zapojení průmyslu dosahuje cca 33 % hodnoty. V projektu Dělo NATO 155mm, v rámci kterého je pořizována houfnice CAESAR, stejně jako v projektu PBVP, představuje zapojení obranného průmyslu ČR 40 %.

Zapojení českého průmyslu v projektu letounu F-35 dosahuje hodnoty cca 14 %, přičemž realizováno bude celkem 14 projektů. Kalkulace zapojení českého průmyslu je v tomto případě odlišná, protože v ceně zakázky je zahrnuta nejen cena za letouny a motory, ale i cena za munici, výcvik pilotů a pozemního personálu, servis, a náklady na opravy a údržbu letounů, které jsou ve výše zmíněných projektech řešeny samostatně.

Žádný z výše uvedených programů průmyslové spolupráce není dokončen. Ministerstvo plnění podílu zapojení průmyslu pravidelně sleduje a vyhodnocuje.

Mezi podniky zapojené do výše uvedených strategických projektů patří například VTÚ, s.p., VOP s.p., RETIA a.s., LOM PRAHA s.p., TATRA TRUCKS, a.s., Ray Service a.s., VR Group a.s., První Brněnská Strojárna Velká Bíteš, Fyzikální ústav Akademie Věd ČR, One3D, a.s., Excalibur Army spol. s r. o., STV Group, a.s. a Meopta s.r.o.

Kontrakty v rámci projektů průmyslové spolupráce uzavírá hlavní dodavatel se zapojeným českým subjektem. Ministerstvo není smluvní stranou dohod o průmyslové spolupráci mezi hlavním dodavatelem a českým subdodavatelem (a ani neurčuje, s kým má hlavní dodavatel uzavřít smlouvy o subdodávkách). Zveřejněním jakékoliv informace z těchto soukromoprávních smluv, u nichž není ministerstvo smluvní stranou, by mohlo vést k porušení obchodního tajemství, což by následně mohlo vést k soudním sporům vedeným proti ministerstvu.

Sekce vyzbrojování a akvizic MO (dále jen „SVA MO“) v roce 2023 uzavřela celkem 470 smluv za 89 082 418 137,48 Kč, z toho s českými subjekty 448 smluv za 17 737 005 247,70 Kč. V roce 2024 bylo doposud uzavřeno celkem 242 smluv za 150 452 713 783,22 Kč, z toho s českými subjekty 233 smluv za 34 001 699 168,85 Kč.

Ad 2) Historický podíl tuzemských firem ve významných zakázkách sektoru obrany

V tabulce je uveden přehled podílu tuzemských a zahraničních firem na zakázkách ministerstva realizovaných SVA MO v letech 2018–2024.

Rok	Typ subjektu	Počet VZ	Cena SML/VZ	% podíl zapojení českých subjektů na celkovém počtu VZ
2018	Tuzemské	285	36 033 564 672,24	95,64%
	Zahraniční	13	3 276 215 321,42	4,36%
2018 celkem		298	39 309 779 993,66	
2019	Tuzemské	278	19 997 699 706,14	94,24%
	Zahraniční	17	24 514 474 560,50	5,76%
2019 celkem		295	44 512 174 266,64	
2020	Tuzemské	212	21 700 686 228,96	94,22%
	Zahraniční	13	2 344 030 510,25	5,78%

2020 celkem		225	24 044 716 739,21	
2021	Tuzemské	202	11 659 000 628,09	94,39%
	Zahraniční	12	24 039 780 788,56	5,61%
2021 celkem		214	35 698 781 416,65	
2022	Tuzemské	458	35 324 797 755,01	96,62%
	Zahraniční	16	5 309 867 331,34	3,38%
2022 celkem		474	40 634 665 086,35	
2023	Tuzemské	448	17 737 005 247,70	95,32%
	Zahraniční	22	71 345 412 889,78	4,68%
2023 celkem		470	89 082 418 137,48	
2024	Tuzemské	233	34 001 699 168,85	96,28%
	Zahraniční	9	116 451 014 614,37	3,72%
2024 celkem		242	150 452 713 783,22	
Celkem – tuzemské		2 116	176 454 453 406,99	
Celkem – zahraniční		102	247 280 796 016,22	

Ad 3) Proklamované vs. skutečně realizované investice státu

V souladu se Strategií vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2030 si ministerstvo stanovilo za cíl podporu rozvoje obranného průmyslu ČR z hlediska potřeb ministerstva. V rámci podpory obranného průmyslu ČR strategie nastavuje kvalitativně nový přístup k zajištění udržitelnosti a rozvoje schopností národního obranného průmyslu, vytvoření systému bezpečnosti dodávek, pořizování vojenského materiálu¹⁾ a služeb na základě zhodnocení současného stavu ozbrojených sil ČR, vývoje a perspektivy národního a evropského trhu s obranným a bezpečnostním materiálem, ekonomických možností státu a změn ve vyzbrojování. Nejedná se o přímé investice MO ČR a MO ČR je ani nijak neproklamuje.

Ministerstvo v souladu s Obrannou strategií ČR a se Strategií vyzbrojování a podpory rozvoje obranného a bezpečnostního průmyslu České republiky do roku 2030 usiluje o zachování schopností a další rozvoj kapacit a konkurenceschopnosti domácího obranného a bezpečnostního průmyslu tak, aby byl schopný zajišťovat mírové i krizové dodávky vojenského materiálu pro zajištění obrany ČR i plnění spojeneckých závazků.

Ke splnění těchto cílů byla v rámci ministerstva vytvořena Sekce průmyslové spolupráce MO a následně Agentura pro mezivládní obrannou spolupráci MO (AMOS). Agentura AMOS je zaměřena na podporu, rozšíření a export domácího obranného průmyslu. Agentura AMOS působí jako významný nástroj k obchodování na bázi smluv vláda – vláda (G2G).

V současnosti je vládě ČR předkládán materiál „Zásady realizace programů průmyslové spolupráce v obraně“. Zásady definují základní principy přípravy, projednávání, prosazování, hodnocení, realizace a kontroly programů průmyslové spolupráce. Obsahují souhrn obecných parametrů a postupů k jejich realizaci. Postupy budou konkretizovány v rámci přípravy jednotlivých veřejných zakázek na dodávky vojenského materiálu, služeb a stavebních prací dodávaných zahraničním dodavatelem vnitřními předpisy a metodikami ministerstva.

¹⁾ Viz § 2 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Průmyslová spolupráce představuje proces zapojování českých smluvních partnerů do zakázek spojených s akvizicí vojenského materiálu pořizovaného od zahraničních dodavatelů. Prostřednictvím programů průmyslové spolupráce jsou v jednotlivých zakázkách zajišťovány podstatné bezpečnostní zájmy státu na udržení a rozvoj kapacit obranného průmyslu ČR a s nimi související bezpečnost dodávek stejně jako zachování soběstačnosti v oblasti zajišťování životního cyklu vojenského materiálu.

Možnost uplatňovat požadavek na realizaci průmyslové spolupráce se vztahuje na strategické projekty a zahraniční subdodávky pro tuzemské finální dodavatele strategických projektů.

Ministerstvo považuje obranný průmysl ČR za klíčový prvek strategické podpory rozvoje schopností ozbrojených sil ČR přispívající k posílení politických, ekonomických a diplomatických ambicí ČR. Z hlediska průmyslových schopností ministerstvo hledá cesty, jak dosáhnout technologické vybavenosti české obranně-průmyslové základny potřebné pro dosažení plánovaných schopností ozbrojených sil ČR. Silný obranný průmysl poskytuje každému státu klíčovou komponentu obranyschopnosti – vojensko-technologickou základnu a bezpečnost dodávek. Čím více se stát spoléhá na import zbraňových systémů ze zahraničí, tím méně jistoty má, že je plně připraven na obranu země v případě krize. Proto u zakázek dodávaných ze zahraničí požaduje ministerstvo maximální možné zapojení českého obranného průmyslu a zajištění bezpečnosti dodávek v průběhu životního cyklu. Ministerstvo neposkytuje přímé investice do obranného průmyslu ČR.

Podpora obranného průmyslu ČR z hlediska působnosti ministerstva tak spočívá zejména v rozvíjení spolupráce s domácím obranným průmyslem v oblasti výzbrojování, výzkumu a vývoje, zavádění nových technologií do praxe a zajištění dodávek výstroje, výzbroje a služeb a v úsilí o maximální možné zapojení obranného průmyslu ČR především do realizace strategických projektů AČR.

Ministerstvo dále podporuje a vytváří adekvátní podmínky pro zapojování domácího obranného průmyslu do programů, projektů a iniciativ mezinárodní spolupráce v rámci NATO i EU s využitím podpory společného financování.

Rovněž důležitým úkolem je zapojovat domácí obranný průmysl, především státní podniky, jejichž zakladatelem je ministerstvo, do přípravy na krizové stavy.

V rámci posilování výzkumu, vývoje a inovací má ministerstvo stanoveno jako jeden z úkolů preferovat zejména rezortní výzkumné a vývojové kapacity a spolupráci státních podniků s českým obranným průmyslem, univerzitami a vysokými školami.

V následující tabulce je uveden podíl českého obranného průmyslu a zahraničních dodavatelů na významných zakázkách MO (zakázky s finančním objemem více než 100 mil. Kč):

Rok	Typ subjektu	Počet VZ	Cena SML/VZ	Čerpáno SML/VZ	% podíl zapojení subjektů	% podíl čerpání
2018	Tuzemské	30	32 221 372 893,43	12 452 771 203,23	91,36%	80,96%
	Zahraniční	4	3 046 216 058,88	2 928 395 875,58	8,64%	19,04%
2018 celkem		34	35 267 588 952,31	15 381 167 078,81	43,61%	
2019	Tuzemské	28	16 447 807 874,48	15 777 855 463,79	40,35%	40,39%
	Zahraniční	7	24 319 949 989,61	23 284 874 669,60	59,65%	59,61%
2019 celkem		35	40 767 757 864,09	39 062 730 133,39	95,82%	
2020	Tuzemské	22	19 017 471 988,82	11 117 139 108,44	90,76%	89,92%

	Zahraniční	6	1 935 839 845,35	1 246 522 721,10	9,24%	10,08%
2020 celkem		28	20 953 311 834,17	12 363 661 829,54	59,01%	
2021	Tuzemské	22	8 321 710 492,46	4 461 877 880,07	25,86%	22,66%
	Zahraniční	6	23 862 119 413,66	15 225 416 050,13	74,14%	77,34%
2021 celkem		28	32 183 829 906,12	19 687 293 930,20	61,17%	
2022	Tuzemské	43	30 222 626 593,05	8 332 693 110,03	85,98%	76,83%
	Zahraniční	5	4 929 703 530,04	2 513 388 409,34	14,02%	23,17%
2022 celkem		48	35 152 330 123,09	10 846 081 519,37	30,85%	
2023	Tuzemské	39	12 859 905 662,46	2 201 210 311,04	15,31%	16,92%
	Zahraniční	13	71 123 201 649,42	10 809 413 420,41	84,69%	83,08%
2023 celkem		52	83 983 107 311,88	13 010 623 731,45	15,49%	
2024	Tuzemské	31	31 755 750 746,07	924 943 515,05	21,43%	8,34%
	Zahraniční	7	116 407 937 315,73	10 167 907 396,48	78,57%	91,66%
2024 celkem		38	148 163 688 061,80	11 092 850 911,53	7,49%	
Celkem – tuzemské		215	150 846 646 250,77	55 268 490 591,65	36,64%	
Celkem – zahraniční		48	245 624 967 802,69	66 175 918 542,64	26,94%	